

teatre præsterer med hensyn til antal produktioner og forestillinger og til antal tilskuere.

Teatrene er som følge heraf generelt præget af en meget dårlig og meget usikker økonomi. Mange af teatrene har trods tilskudsydelsen oparbejdet relativt store underskud, som opsamles fra år til år, og den heraf følgende renteudgift forringer yderligere deres driftsøkonomi. De fleste af disse teatre er afskåret fra at betale lønninger på niveau med tilsvarende overenskomstmæssige mindstelønninger. Dette gælder med hensyn til både spillere, teknikere og administratører og til dramatikere, instruktører og scenografer.

Teatrene tvinges på grund af deres utilstrækkelige ressourcer til i stigende grad at sætte på billige produktioner i kendte produktionsformer og dermed i mindre grad på de eksperimenter og fornyelser, som netop burde være – og hidtil har været – et særkende for det opsøgende teater. Ministeriet har i de senere år stort set været afskåret fra at yde støtte til nye teaterinitiativer.

I erkendelse af denne situation nedsatte kulturministeren den 23. maj 1978 et udvalg om børneteater og opsøgende teater, der fik til opgave at fremsætte forslag om en ordning, som økonomisk, geografisk og på anden måde kunne bidrage til at sikre udbud og afsætning af forestillinger, der inden for et samlet alsidigt repertoire dækker behovet for disse teaterformer.

Udvalget har efter kulturministerens anmodning fremskyndet sit arbejde og har medvirket direkte ved udarbejdelsen af nærværende lovforslag. Forslaget hviler på den i udvalget foretagne analyse af de eksisterende forhold og de i udvalget fremkomne forslag til en nyordning. Når ministeriet har bedømt opgaven som hastende, skyldes det, at teatrenes stadigt mere åbenbare økonomiske vanskeligheder nødvendiggør en snarlig afhjælpning. En fremtidig støtteordning må, som det vil fremgå af det følgende, i høj grad baseres på, at kommunerne øger deres indsats, og at amtskommunerne inddrages i støtteordningen. Kommuner og amtskommuner bør have mulighed for budgetmæssigt at forberede sig på denne opgave, og det er derfor vigtigt, at støtteordningens principper fastlægges så tidligt som muligt.

Lovforslaget støtter sig på decentraliseringsprincippet og tager sit udgangspunkt i den gældende teaterlovs § 16, stk. 2.

Ifølge denne bestemmelse refunderer staten kommunerne 25 pct. af deres udgifter til børneteater og opsøgende teater. Bestemmelsen omfatter såvel udgifter til produktion af forestillinger som udgifter til køb af forestillinger. Beslutningen om

at støtte et børneteater eller købe forestillinger ligger således hos de kommunale myndigheder, medens beslutning om den enkelte opførelse i de fleste tilfælde træffes af den direkte bruger, en skole, et bibliotek osv. Denne fremgangsmåde er helt i overensstemmelse med decentraliseringsprincippet som et af de grundlæggende kulturpolitiske principper. Ud fra dette princip bør man, hedder det i kulturministerens redegørelse til folketinget den 22. november 1977, jfr. FT. 1977-78. Forhandlingerne sp. 2322.... »arbejde for en geografisk ligelig fordeling af kulturaktiviteten – både når det gælder formidlingen og produktionen – og så langt det er muligt, bør man henlægge beslutningsmyndighed og ansvar til det niveau, som den kulturelle aktivitet foregår på. I al almindelighed vil det give det bedste resultat«.

Børneteater og opsøgende teater er typisk aktiviteter, hvor man må tilstræbe den størst mulige geografiske spredning og samtidigt et rigt og varieret udbud gennem et stort antal mindre teatre.

Driften af disse teatre må derfor betragtes som opgaver, der i hver kommune eller i samarbejde mellem flere kommuner og eventuelt tillige vedkommende amtskommune løses ved lokalt initiativ.

Kommunerne har i de senere år i stigende grad været opmærksomme på deres forpligtelser i så henseende, og der kan nævnes adskillige eksempler på teatre, der efter aftale med kommuner har opnået en sådan stilling, at teatret kan betegnes som et egnsteater.

Ministeriet har i sine forhandlinger med Kommunernes Landsforening om det foreliggende lovforslag kunnet konstatere, at man fra kommunal side erkender betydningen af disse teaterformer og er interesseret i, at der skabes en lovmæssig støtteordning for børneteater og opsøgende teater, som sikrer, at de kommunale initiativer på dette område kan følges op bevillingsmæssigt fra statens side i en form og i et omfang, som kan virke animerende på kommunerne. Dette søges opnået ved forslaget om, at statens refusion til kommunerne af udgifter til egnsteatre, der virker som børneteater og opsøgende teater, forhøjes fra 25 pct. til 50 pct.

Det er imidlertid ikke ønskeligt at sigte imod, at behovet for børneteater og opsøgende teater i landets enkelte egne alene dækkes af lokale teatre. Dette ville virke indsnævrende på udbuddet af forestillinger inden for hver lokalitet og således modarbejde den alsidighed i udbuddet over for brugerne, som efter kulturministeriets opfattelse må være en forudsætning for enhver teaterstøtteordning. Der må derfor sikres et udbud af rejsende